

KOMENTÁŘ

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR se uskutečnily v důsledku rozpuštění Poslanecké sněmovny předčasně, a to v říjnu 2013. Sněmovnu rozpustil prezident republiky podle čl. 35 Ústavy na návrh Poslanecké sněmovny (dále PS) dne 28. 8. 2013 Rozhodnutím č. 265/2013 Sb. Po rozpuštění PS musí podle čl. 17 Ústavy volby proběhnout do 60 dnů. Proto již ve stejný den vyhlásil prezident Rozhodnutím č. 266/2013 Sb. volby do PS na dny 25. a 26. října 2013. Úměrně k tomu došlo při přípravě voleb v souladu se zákonem ke zkrácení všech lhůt a termínů o cca 1/3.

Provedení voleb se řídilo zákonem č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen volební zákon). Od posledních řádných voleb nedoznal volební zákon žádných podstatných změn.

Volby do Poslanecké sněmovny se konaly na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním, podle zásady poměrného zastoupení ve volebních krajích. Volby probíhaly také v zahraničí na velvyslanectvích a generálních konzulátech. Na základě losování Státní volební komise se výsledky hlasování v zahraničí započítávaly do Středočeského volebního kraje.

Volební kraje byly shodné s vyššími územními samosprávnými celky ČR:

- | | | | |
|----|--------------------|-----|----------------------|
| 1. | Hlavní město Praha | 8. | Královéhradecký kraj |
| 2. | Středočeský kraj | 9. | Pardubický kraj |
| 3. | Jihočeský kraj | 10. | Kraj Vysočina |
| 4. | Plzeňský kraj | 11. | Jihomoravský kraj |
| 5. | Karlovarský kraj | 12. | Olomoucký kraj |
| 6. | Ústecký kraj | 13. | Zlínský kraj |
| 7. | Liberecký kraj | 14. | Moravskoslezský kraj |

V těchto volbách bylo evidováno 14 769 stálých volebních okrsků na území ČR a 104 zvláštních volebních okrsků v zahraničí.

Ve volbách bylo zaregistrováno celkem 23 volebních stran:
(řazení podle vylosovaného čísla)

Číslo	Zkratka	Název
1	ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
2	Svobodní	Strana svobodných občanů
3	Piráti	Česká pirátská strana
4	TOP 09	TOP 09
5	HLVZHŮRU	HLAVU VZHŮRU - volební blok
6	ODS	Občanská demokratická strana
7	RDS	Romská demokratická strana
8	KAN	Klub angažovaných nestraníků
9	Změna	politické hnutí Změna
10	SsČR	Strana soukromníků České republiky
11	KDU-ČSL	Křesťan.a demokrat.unie-Českosl.strana lidová
12	PB	Volte Pravý Blok www.cibulka.net
13	Suveren.	Suverenita-Strana zdravého rozumu
14	ANEO	Aktiv nezávislých občanů
15	SPOZ	Strana Práv Občanů ZEMANOVCÍ
16	OBČ_2011	OBČANÉ 2011
17	Úsvit	Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury
18	DSSS	Dělnická strana sociální spravedlnosti
19	ČSS	Československá strana socialistická *)

20	ANO 2011	ANO 2011
21	KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
22	LEV 21	LEV 21 - Národní socialisté
23	SZ	Strana zelených
24	KČ	Koruna Česká (monarch.str.Čech, Moravy a Slezska)

*) strana č. 19 ČSS nesplnila zákonem stanovené podmínky pro registraci a nebyla zaregistrována

Z volebních stran, které byly řádně zaregistrovány, kandidovalo ve všech krajích 17 stran, tři strany kandidovaly pouze v jednom volebním kraji. Celkem kandidovalo téměř 6 tisíc kandidátů, z nich polovina byla ve věku 30 až 50 let, průměrný věk kandidáta byl necelých 46 let. Téměř tři čtvrtiny všech kandidátů byli muži. Průměrný věk zvolených poslanců byl 50 let, podíl zvolených žen činil pouze 20 %.

Voleb se zúčastnilo necelých 60 % voličů, kteří odevzdali téměř 5 milionů platných hlasů. Z platných hlasů odevzdaných v jednotlivých volebních krajích byl algoritmem, daným ve volebním zákoně, určen počet mandátů pro volební kraj. Samostatně kandidující politické strany a politická hnutí, které v souhrnu za všechny volební kraje celkem získaly alespoň 5 % z celkového počtu platných hlasů, postoupily do skrutinia, ve kterém byly rozdělovány mandáty v rámci volebních krajů. Mandáty, přidělené stranám v rámci volebních krajů, obdrželi kandidáti podle pořadí, v jakém byli uvedeni na hlasovacím lístku, pokud přednostní hlasy voličů neurčily jiné pořadí. Nezvolení kandidáti postupujících stran se stali náhradníky.

Strany postupující do skrutinia a počet získaných mandátů v PS celkem

Číslo	Zkratka	Název	Počet získaných mandátů
1	ČSSD	Česká strana sociálně demokratická	50
4	TOP 09	TOP 09	26
6	ODS	Občanská demokratická strana	16
11	KDU-ČSL	Křesť. a demokratická unie-Českosl. strana lidová	14
17	Úsvit	Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury	14
20	ANO 2011	ANO 2011	47
21	KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy	33

Na zajištění přípravy a průběhu voleb se, jako jeden z volebním zákonem určených volebních orgánů, podílel také Český statistický úřad. Jeho hlavním úkolem bylo stanovení závazného systému zjišťování a zpracování výsledků voleb. Zpracování a prezentaci výsledků voleb také zcela samostatně a nezávisle na jiných volebních orgánech zajišťoval. Další podrobnosti v přípravě voleb byly určeny vyhláškou Ministerstva vnitra č. 233/2000 Sb. Působnost Českého statistického úřadu ve volbách byla rámcově vymezena také zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Úkoly v přípravě voleb byly formulovány v Harmonogramu příprav ČSÚ na volby, jehož plnění bylo průběžně projednáváno na interních poradách v ústředí ČSÚ i na poradách s pracovníky regionálních pracovišť ČSÚ. Ty byly zaměřeny zejména na odbornou přípravu pracovníků a na vytvoření dostatečných zpracovatelských kapacit.

Mimořádným úkolem ČSÚ byl výběr a příprava zaměstnanců, kteří museli být pro výkon svěřených činností vyškoleni a vybaveni písemným pověřením. Šlo zejména o zajištění činnosti přebíracích pracovišť ČSÚ, vytvářených u pověřených obecních úřadů a v Praze, Plzni, Brně a Ostravě u úřadů městských částí a městských obvodů v celkovém počtu více než 500 pracovišť a dále pak pracovišť ČSÚ u krajských úřadů, kde se podepisoval zápis o výsledku voleb a zajišťovalo se předávání informací stranám v písemné i elektronické formě. Celkem tak bylo pro tyto volby připraveno cca 750 zaměstnanců ČSÚ.

Další osoby byly najímány krátkodobě pro výkon dílčích činností na přebíracích pracovištích ČSÚ, např. pro kontrolu údajů přebíraných od okrskových volebních komisí nebo jejich pořizování. Obsluhu přebíracího pracoviště u Ministerstva zahraničních věcí zabezpečil ČSÚ vlastními zaměstnanci.

Celkem bylo ve zpracování výsledků voleb nasazeno:

- cca 1160 počítačů na pořízení vstupních dat, v naprosté většině zapůjčených od obecních úřadů a Ministerstva zahraničních věcí v místě, kde bylo vytvořeno přebírací pracoviště,
- cca 540 počítačů pro zpracování a přenosy okrskových dat k centrálnímu zpracování a prezentaci, v jednotné konfiguraci dodaných jako součást komplexu služeb f. Alwil,

- výpočetní systém pro centrální zpracování, ukládání a prezentaci výsledků v ČSÚ – ústředí a na pracovišti u Státní volební komise,
- cca 2 800 osob, z toho bylo 824 vlastních zaměstnanců ČSÚ.

Pro průběžné předávání převzatých okrskových dat k uložení, sumarizaci a prezentaci v centrální databázi a ke zpracování a poskytování informací na pracovištích u okresních úřadů bylo využito smluvně zajištěných přenosových služeb f. O₂ (Telefónica).

Programové vybavení pro zpracování na úrovni okrsku, předávacího pracoviště a v centru vyhotovil ČSÚ vlastními silami, programové vybavení pro prezentaci výsledků voleb řešila dodavatelsky f. Orsia. Dále bylo využito, zejména při přenosech a v centrálním zpracování, externě dodávaných softwarových a technických služeb.

Celý systém zpracování byl v úplné technologii ověřován před volbami ve dvou celoplošných zkouškách na simulovaném příkladu a formou zátěžových zkoušek.

Závazný systém zjišťování a zpracování výsledků voleb byl postaven na skutečnosti, že rozhodujícím momentem bylo schválení a podepsání zápisu o průběhu a výsledku hlasování příslušnou okrskovou volební komisí. Volební legislativa již žádnému volebnímu orgánu neukládala zápisy okrskových volebních komisí přezkoumávat. Jedinou kontrolní funkci v tomto směru měl ČSÚ, který v případě chyb v zápisu jej mohl odmítnout a stanovit okrskové volební komisi lhůtu, ve které má nedostatky odstranit.

Bezchybně převzaté výsledky z volebních okrsků byly průběžně přejímány k uložení a postupné sumarizaci v centrální databázi. Po převzetí výsledků za všechny okrsky volebního kraje, které předaly zápis ve stanovené lhůtě, byly zjištěny celkové výsledky hlasování ve volebním kraji a vyhotoven zápis o tomto výsledku.

Významným faktorem při posuzování úspěšnosti systému zpracování výsledků voleb je i faktor času, v jakém postupná sumarizace probíhá a kdy jsou konečné výsledky voleb k dispozici. Zpracování výsledků voleb bylo dokončeno za 6 hodin od uzavření volebních místností na území ČR. Významná je z hlediska průběhu zpracování zejména ta skutečnost, že již v 16.50 hod. dne 26. 10. 2013, tj. za necelé 3 hodiny po zahájení sčítání hlasů, bylo zpracováno více než 95 % okrsků z celkového počtu, ve kterých probíhaly volby, za 3,5 hodiny bylo zpracováno 99 % všech okrsků.

Celkové výsledky voleb do Poslanecké sněmovny zveřejnila Státní volební komise 30. října 2013 Sdělením č. 343/2013 Sb. Úplné soubory výsledků voleb v členění podle volebních okrsků jsou i nadále uchovávány v Českém statistickém úřadu.